

Tuchola
STOLICA BORÓW TUCHOLSKICH

Jubileusz 50-lecia BTK

DLA LUDZI, DLA MIASTA I REGIONU

Borowiackie Towarzystwo Kultury w Tucholi
1963–2013

KORZENIE   TRADYCJA - TRWANIE

Borowiackie Towarzystwo Kultury w Tucholi w Roku Jubileuszu 50-lecia

BTK powstało w 1963 r. W swoich szeregach skupiało i skupia ludzi o różnych indywidualnych poglądach, o różnych rodzimych wizjach, lecz dążących do tych samych celów: kultywowania i popularyzowania dziedzictwa narodowego oraz historii, tradycji, obyczajów i folkloru, pogłębiania wiedzy o regionie, edukacji regionalnej, wzbogacania kulturowego oblicza miasta, regionu i jego promocji.

Historia działania Towarzystwa obfituje w wiele wydarzeń, które zaważyły na wizerunku krajobrazu kulturowego nie tylko miasta, ale i całego regionu. Od załozenia Towarzystwa min o 50 lat - 50 lat różnych inicjatyw, przedsiwzi  i prac, którym zawsze przywiał jeden cel: działania dla dobra Ziemi Tucholskiej. Towarzystwu zawdzięczamy wiele inicjatyw społecznych, których realizacja dała impuls dla rozwoju lokalnej kultury, a wiele z nich na stałe wpisało się w kalendarz kulturalny miasta. Członkowie wsp uczestniczyli w budowie i rekonstrukcji pomników i tablic pamiątkowych. To grupa tucholskich artyst w pierwsza nawiązała stosunki partnerskie z bawarskim miastem Olching. Sztuce ludowej przywrócono należne miejsce, a haft kaszubski szkoły tucholskiej i borowiackiej sta  się najbardziej rozpoznawalnym symbolem regionu. Konkursy literackie i fotograficzne, plenery artystyczne   malarsko - rzeźbiarskie, warsztaty różnych dziedzin sztuki motywowały do twórczości lokalną społeczności. Ewenementem na skalę krajową by a działania w tzw. Polsce Powiatowej kabaretu  Zaj czek  - działającego przez 50 lat.  wi ta patronki miasta  w. Małgorzaty doprowadziły do uznania przez Stolic  Apostolską patronatu  wi tej nad miastem. Wystawy sztuki ludowej, zaj cia edukacji regionalnej, wycieczki krajoznawcze, wsp praca ze szkołami, bibliotekami, muzeami, innymi stowarzyszeniami, udział w konkursach na sztuk  ludową i zdobywanie tam czołowych lokat   to ciągła, nieustająca praca naszych cz nk w.

Na uwagę zasługuje działania wydawnicza organizacji. To dzięki BTK powstało w Tucholi pierwsze po II wojnie lokalne czasopismo. W rd licznych publikacji ukazały się opracowania monograficzne, etnograficzne, albumy, tomiki poezji, katalogi i różne drobne formy edytorskie jako dokumenty życia społecznego.

Wymienione osiągnięcia to niewielki fragment dokona  grupy miłośników regionu. Trudno w kilku zdaniach zawrzeć całe bogactwo dokona . Dlatego z okazji jubileuszu przygotowano **okolicznościowe wydawnictwo zatytułowane  Dla ludzi, dla miasta i regionu. **

Podziękowania należą się tym wszystkim, kt rzy tworzyli towarzystwo, działali w nim i nadal mu taki wymiar, jaki niezmiennie trwa przez 50 lat i nie doczekali jubileuszu. Podziękowania również dla tych, kt rzy trwają i dalej, ze społecznikowską pasj  podtrzymuj  ide , która stała się fundamentem **pracy u podstaw** i autentyczną **s u b  obywatelską**.

W roku jubileuszu, oprócz działania statutowych(edukacji i promocji kultury regionalnej) zaplanowano szereg imprez dla podkrelenia jego wyjątkowości.

W styczniu 2013 r., w dniu rocznicy powrotu Tucholi do Macierzy, odby a się **lekcja historii regionalnej** przygotowana wspólnie z Miejską Bibliotek  Publiczną i Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Bartłomieja Nowodworskiego w Tucholi. **Poświęcona była pamięci dra Józefa Gierszewskiego**, filomaty pomorskiego, działacza społecznego,

burmistrza i wiceburmistrza Tucholi w latach II Rzeczypospolitej. W **ÅwiÅto 3 Maja** na froncie budynku Miejskiego Centrum Lekarskiego, kamienicy wybudowanej przez doktora **zostaÅa wmurowana tablica pamiÅtkowa**. UroczystoÅ staÅa siÅ okazjÅ do manifestacji patriotycznej i spotkania rodziny doktora z kraju i z zagranicy.

W maju w Muzeum BorÅw Tucholskich odbyÅ siÅ wernisaÅ¼ twÅrczoÅci malarskiej **Adama GnaciÅskiego** z KÅsowa z okazji **Jubileuszu 50 lat Pracy Artystycznej** autora. Prezentowane na wystawie obrazy poÅwiÅcone byÅy gÅwnie tematyce myÅliwskiej.

Grupa tucholskich artystÅw (nie tylko czÅonkowie Towarzystwa) goÅciÅa z wizytÅ w Olching Å w mieÅcie partnerskim. Wizyta byÅa okazjÅ do zaprezentowania wspÅlnej wystawy prac artystÅw obu miast.

BTK byÅo organizatorem pleneru artystycznego **Bielska Struga 2013**. Od 5 - 10 sierpnia 2013 r. artyÅci - malarze, rzeÅbiarze i fotograficy zrzeszeni w Borowiackim Towarzystwie Kultury, ZwiÅzku PlastykÅw ArtystÅw Rzeczypospolitej Polskiej i Polskim ZwiÅzku Åowieckim podczas indywidualnej pracy warsztatowej w zakresie wÅasnych projektÅw stworzyli kilkadziesiÅt prac: oleje, grafiki, pastele, rzeÅby w drewnie, fotografie i inne maÅe formy artystyczne. Uczestnicy pleneru zdobyli teÅ¼ nowe umiejÅtnoÅci, zgÅbiali formy i treÅci artystyczne. SprzyjaÅy temu tematyczne dyskusje panelowe, wymiana doÅwiadczeÅ warsztatowych. PokÅosie pleneru zaprezentowane zostaÅo na wystawie w galerii NadleÅnictwa Woziwoda.

KulminacjÅ obchodÅw jubileuszowych zaplanowano na listopad. 6 listopada odbyÅa siÅ sesja popularno naukowa pt. **Korzenie Å Tradycja Å Trwanie**, w ktÅrej udziaÅ wziÅÅy 104 osoby zainteresowane tematykÅ. GÅwnym celem zorganizowania i przeprowadzenia sesji byÅ dyskusja nie tylko o kulturze materialnej, duchowej regionu, o tradycji, o dokumentowaniu, o sztuce ludowej dawniej i dziÅ, dziaÅaniach w zakresie kultury profesjonalnej, ale rÅwnieÅ o kondycji kultury w regionie, o ofercie w dziedzinie edukacji i wychowania regionalnego, takÅe w kontekÅcie planÅw na przyszÅoÅ. Adresatami - uczestnikami konferencji popularno Å naukowej byÅy lokalne Årodowiska z regionu, ktÅym na sercu leÅy kondycja kultury Å samorzÅdowcy, radni, pracownicy placÅwek upowszechniania kultury, czÅonkowie stowarzyszeÅ sfery kultury, animatorzy kultury, nauczyciele realizujÅcy autorskie programy edukacji regionalnej oraz wszyscy ci, ktÅym na sercu leÅy dobra kondycja nie tylko regionalnej, ale kultury w szerokim tego sÅowa znaczeniu. Referaty wygÅosili profesorowie: Maria PajÅkowska Å Kensis, JÅzef Borzyszkowski, Cezary Obracht Å ProndzyÅski oraz dr Gerard GuÅlak i dr Marek Sass. Referaty wywoÅaÅy oÅywionÅ dyskusjÅ, a dzieci i mÅodzieÅ tucholskich placÅwek oÅwiatowych zaprezentowaÅy efekty edukacji regionalnej. W kolejnym dniu (7 listopada) otwarto **WystawÅ Sztuki Ludowej** poÅÅczonÅ z **BiesiadÅ TwÅrcÅw**, na ktÅrej prezentowali swoje wytwory twÅrcy ludowi naleÅcy do BTK, ZK Å P, rÅwnieÅ niezrzeszeni z terenu BorÅw Tucholskich. Tego samego dnia, w godzinach wieczornych odbyÅ siÅ koncert **Å Jedna Matka nas wszystkich kolebaÅa...Å**. UroczystoÅci nadano patriotycznÅ wymowÅ, ÅcZÅc jubileusz z preludem obchodÅw ÅwiÅta NiepodlegÅoÅci 11 Listopada. WystÅpiÅ ZespÅ Å ÅMÅodzi BorowiacyÅ, ÅKaszubi z ZaborÅw z Wiela Å Karsina oraz ChÅr ÅCamerataÅ dziaÅajÅcy przy TOK. Repertuar koncertu zilustrowaÅ wspÅlne pomorskie korzenie kulturowe BorÅw, Kaszub i Kociewia. Podczas koncertu dziaÅacze Towarzystwa nie zapomnieli o swoich przyjacioÅach i darczyÅcach, dziÅkujÅc im za ÅyczliwoÅ i za wieloletnie wspieranie dziaÅalnoÅci statutowej.

Å**Wieczne malowanie racz Im daÅ Panie...Å** - tak zatytuÅowano wystawÅ Å wspomnienie o malarzach, ktÅrzy odeszli i pozostawili po sobie trwaÅy Ålad. WernisaÅ¼ odbyÅ siÅ 22 listopada 2013 r. w Muzeum BorÅw Tucholskich. Przy licznie zgromadzonych goÅciach Å czÅonkach rodzin, przyjacioÅach i znajomych artystÅw wspomniano LillÅ WaÅzÅ,

Grafini Litwinionek, Martul, Wincentego Karpowicza, Jana Góreckiego, Leszka Szułkińskiego i Romana Sekulskiego. Ekspozycja czynna do połowy stycznia 2014 r.

Wielkie podziękowania dla wszystkich, którzy przyczynili się do uświetnienia obchodów naszego 50-lecia. Bez ich pomocy nie byłoby możliwe zrealizowanie wszystkich zaplanowanych na tą okoliczność działań, które w zamierzeniu organizatorów miały wzbogacić krajobraz kulturowy i przyczynić się do promocji naszego regionu.

Maria Ollick

Prezes Borowiackiego Towarzystwa Kultury w Tucholi

Source URL:

<https://www.tuchola.pl/strona/kultura-borowiackie-towarzystwo-kultury/323-jubileusz-50-lecia-btk>